

KITSIKUS SUNNIB ISE TEGEMA

«Praegu on meil 658 õpilast. Esimesi, teisi ja kolmandaid klasse on kolm, kõiki teisi kaks paralleeli. Viimase kümne aasta tendents ongi selline, et igal aastal kasvab kool umbes 15 lapse võrra. Tegelikult ei tahagi, et ta kasvaks. sest ruumi ei ole,» räägib veidi üle aasta Kuusalu koolis direktor olnud Aleksander Ardel.

«Praeguste hindade juures oleks vaja ehitada 6–7 miljoni rubla eest. Aga mina olen optimist ja loodan, et ehk lähed suvel 26 aastat lubatud ujula ehitamine käima.» Lisaks on koolile vaja saali, juurde vähemalt 5–6 klassiruumi, laiendust garaazile...

«Haruõpetus tuli meie koolidesse justkui väiksest taevast. Keegi ei mõelnud varem, kas ruume selleks üldse jätkub. Sest haruõpe eeldab ju tööd palju väiksemates gruppides kui seni,» räägib direktor. Praegu on lahendus leitud selles, et kolm kõige pisemate

klassi õpivad lasteaia ja kooli internaatki sai osaliselt klassiruumideks ehitatud. Tänavune abiturium õpib veel vana programmi järgi. Kui aga sügisel kogu keskkooliosa haruõpetusele üle läheb, on taas ruume juurde vaja. Seetõttu tuleb internaadist võtta, mis annab ning jälle lasteaeda paluda, et veel kolm klassi oma majja võetaks. Hea, et veel niisugunegi võimalus on. Seda tänu sellele, et lasteaia on praegu tendents vähenemisele, üha rohkem emasid kasutab võimalust lastega kauem kodus olla.

Tundub, et koolides on üldse praegu väga raske aeg. Just majandusliku külje pealt. Kui varem tulid appi šefid, siis nüüd loevad kõik asutused oma raha märksa hoolikamalt. «Kuigi suhted siinsete ettevõtetele on head ning nendepoolne hoiak igati mõistev, aga üle oma varju ei hüppa siiski keegi,» nendib Aleksander Ardel.

Vanasti pani direktor koolimaja võtmel kevadel vallavalitsuse lauale ja sügisel võttis vastu juba remonditud maja. Seni, kuni see veel taas nii ei ole, tuleb palju ise teha. Kuusalus näiteks lõhkusid õpetajad-õpilased «puurid» ära ning ehtasid koos uue garderoobi. «Enne seda pidasime laste ja nende vanematega dispuuti, kuidas nemad koolimaja seestpoolt näha tahaksid. Palju saigi siin just laste ideid rakendatud,» räägib direktor. Heameel on sellest, et kuna lapsed ise ehitamisel osalesid, siis hoitakse seda nüüd ka palju hoolikamalt. «Lastega saab palju teha, kui neid vastavalt häälestada. Nii, et nad saaksid aru, mis neile endile kasulik on. Siin olidki lapsed ise justkui väikesed arhitektid,» selgitab Aleksander Ardel. Lastemõtteid ja arvamus, milles mingigi iva sees, arvestatakse Kuusalus alati. Olgu see siis küsimus toitlustamisest, kooli-

vormist või hoopis midagi muud. Rõõm on tõdeda, et lastele on selline dispuutide korraldamine positiivselt mõjunud. Järelikult on suund õige.

Aleksander Ardel tuli Kuusalu kooli 1970. aastal. Kehalise kasvatuse õpetajaks. Nüüd, direktori ameti kõrval on jäänud veel kuus võimlemistundi nädalas. Seda, et maakonnas tubli spordikoolina tuntud Kuusalu keskkool seetõttu kannatab, Aleksander Ardel ei arva: «Võib-olla ongi lapsed minust juba tüdinud. Ja hiljuti saime endale tore noore perekonna kehalise kasvatuse õpetajaid tööle.»

«Et ma ise direktorina rohkem suudaksin teha kui õpetajana, seda ei julge küll öelda. Kindlasti peaksin palju targem olema. Kui koolijuht ei pea enam majandusajadega tegelema, on kooli etteotsa vaja küll «helgemat pead,» arvab Aleksander Ardel tagasihoidlikult.

**KÜLLI KOPPELMAA
ALO RAIDMAA fotod**